

Raport despre activitatea Comisiei pentru analiza problemelor invocate de fermieri în luna noiembrie 2023

Comisia pentru analiza problemelor invocate de către fermieri în cadrul protestelor din noiembrie 2023, creată prin Ordinul MAIA nr. 181 din 4.12.2023 anunță finalizarea activităților și informează despre următoarele:

Urmare a discuțiilor avute cu membrii Comisiei, la prima ședință, s-a luat decizia ca asociațiile ce reprezintă fermierii producători de cereale să prezinte lista producătorilor care se află în dificultate financiară și creditorii acestora. Astfel, către Comisie a fost înaintată informația despre 121 de agenți economici care aveau probleme în realizarea obligațiilor de plată conform contractelor cu instituțiile bancare sau non-bancare.

Informațiile despre acești agenți economici au fost transmise separat către fiecare creditor pentru examinare și identificare de soluții viabile, corespunzător. La recepționarea informației de la creditori, de către Comisie, s-au constatat următoarele:

Din 121 agenți economici, informația a fost primită de la 6 creditori, pentru 81 agenți economici, din care,

- nu au putut fi identificați cu datorii la Creditorii menționați - 4;
- au achitat integral creditele față de unii creditori – 13;
- au fost în dificultate de plată dar au revenit la graficul de plăți – 11;
- au beneficiat de prolongare - 4;
- finanțarea necesității de capital circulant/sau restructurarea datorie – 4;
- nu au deja datorii, dar pentru următoarele plăți vor întâlni dificultăți, pentru că nu au stocuri – 6;
- în insolabilitate cu perioade mari restante – 7;
- în proces de prezentare a informațiilor adiționale pentru Creditori – 8;
- cu perioade mari restante (de la 55 zile). Dosare în executare – 11;
- au fost aplicate Acorduri de mediere – 13.

Respectiv, reiterăm repetat că ministerul sau oricare altă entitate nu poate interveni în relația dintre bancă sau alți creditori și clienții acestora. Suplimentar, Creditorii au invocat dreptul asupra confidențialității informației și refuzul de a prezenta suplimentar informație despre acțiunile lor în raport cu agenții economici.

Dar, o parte din creditori, prin răspunsurile oferite, precizează că restructurările au loc la solicitarea clienților și în baza prezentării unei analize financiare a afacerii, iar măsurile de executare forțată sunt aplicate doar când toate celelalte soluții au fost epuizate. Aceasta înseamnă că, faptul creării și activității acestei Comisii a condus la facilitarea dialogului și soluționarea, în mare parte, a situațiilor dintre producători și creditori.

De asemenea, doar prin intermediul Comisiei, reprezentanții producătorilor agricoli membri ai acesteia au fost informați:

- din partea Uniunii Administratorilor Autorizați despre posibilitățile de intrare de sine stătător în procedura de insolvență și având posibilitatea astfel ca să nu mai fie calculate penalități și alte amenzi la neplată, inclusiv având posibilitatea de a administra în continuare întreprinderea în baza unui Plan de restructurare elaborat și aprobat de creditorii;

- din partea Camerei de Comerț și Industrie (CCI) despre posibilitatea invocării către creditorii a situației de impediment justificator, fapt ce contribuie la reșalonarea creditelor și la necalcularea penalităților de întârziere. În acest sens, la CCI au fost recepționate peste 200 de adresări, dintre care circa 100 au depus cerere pentru eliberarea Avizului de atestare a impedimentului justificator, din care cca 24 de cereri au fost complete. Urmare a examinării acestora au fost eliberate 5 Avize justificatoare, iar altele 17 sunt pregătite pentru eliberare. Este de menționat că atât cererile depuse, cât și avizele definitive și nepreluate, nu au fost ridicate deoarece agenții economici informase creditorii despre adresarea către CCI și respectiv s-a ajuns la consens cu aceștia.

Ulterior, la fel prin intermediul Comisiei, am intervenit la reducerea plăților pentru eliberarea certificatului hidrometeorologic, eliberat de Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS), de la cca 3600 lei la cca 100 lei, inclusiv elaborarea modelelor de cerere și răspuns pentru producătorii agricoli, din partea SHS.

Suplimentar, un alt efort din partea Comisiei, pentru a rezolva situația dificilă, este și adresarea către AIPA, în sensul urgentării de examinare și achitare a subvențiilor. Astfel, pe parcursul lunii ianuarie, AIPA a debursat pe conturile agricultorilor 252 milioane lei, fiind marcată o eficiență semnificativă comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, când suma distribuită constituia 92 milioane de lei. Distribuția Fondului Național pentru Dezvoltarea Agriculturii și Mediului Rural (FNDAMR) este următoarea:

- ***45,52 mil. lei** - subvenții post-investiții;

- ***1,63 mil. lei** - subvenții în avans;

- ***149,52 mil. lei** - pentru cereri de solicitare a subvenției complementare;

- ***30,4 mil lei** – plăți directe în sectorul zootehnic;

Subvenționarea cu 70% a primei de asigurare rămâne în continuare o măsură de susținere a MAIA prin intermediul AIPA.

De asemenea a fost înaintată adresare către Guvern, pentru a se urgenta importul ajutorului umanitar sub formă de motorină, depozitarea și repartizarea acestuia.

Cu scopul de a redresa situația, MAIA recomandă în continuare aprobarea unui plan de restructurare economică a întreprinderilor în dificultate de plată, în special pentru cei pentru care s-a constatat că s-au acumulat datoriile excesive în timp de 3, 4 și 5 ani. Pentru a preveni situații similare în noul sezon agricol, Ministerul face apel către agricultorii care se ocupă de cultivarea cerealelor, de a lua în considerare înființarea și aderarea la o asociație de profil. Prin intermediul acesteia, pot fi identificate contracte de export și obținute informații actualizate despre evoluția piețelor și necesarul pe categorii de produse.

Un alt instrument recomandat pentru ca agricultorii să fie protejați în situații neprevăzute, este includerea în rapoartele contractuale cu instituțiile financiare clauza referitoare la evenimentele de forță majoră sau "impediment care justifică neexecutarea obligației" și redactarea acestuia în concordanță cu legislația în vigoare;

Nu în ultimul rând, Ministerul încurajează producătorii agricoli să-și asigure exploatațiile și producțiile de efectele negative a riscurilor de producție în agricultură, mai mult ca atât, că statul subvenționează 70% din costul primei de asigurare.

➤ În răspuns la dificultățile cu care se confruntă producătorii agricoli, provocate de creșterea costurilor inputurilor, prețurile reduse pentru produsele agricole, cererea scăzută pentru cereale și oleaginoase, precum și seceta severă din vara anului 2023, **MAIA a întreprins următoarele măsuri:**

- Pentru producătorii de cereale, în scopul reducerii prețului de cost și de a investi în rând cu ei, Guvernul a acordat 200 mil lei. Urmare a apelului de depunere a cererilor, au fost recepționate 2209 cereri de solicitare. Astfel, în urma examinării dosarelor depuse de solicitanți, s-a stabilit că 2161 cereri întrunesc condițiile de eligibilitate și corespund exigențelor HG 602/2023, iar suprafața totală stabilită pe țară, conform acestora, constituie 161.433,08 ha. Cuantumul a atins valoarea de 1248,2 lei/ha.

- Pentru producătorii de porumb care a fost afectat de seceta din vara anului 2023 și pentru cei din r. Edineț care și-au pierdut definitiv mijloacele fixe de producție, ca urmare a înregistrării furtunii din 25.07.2023, au fost alocate din Fondul de intervenție 50 mil de lei și vor fi distribuite conform Regulamentului cu privire la stabilirea modului de acordare a ajutorului financiar pentru fermierii afectați de unele calamități naturale înregistrate în anul 2023 și aprobat prin HG la data de 07 februarie.

- În intenția de a ajuta fermierii mici și mijlocii, Guvernul a solicitat și a negociat obținerea unui grant în valoare de cca 2 mil USD pentru implementarea unui proiect „Asigurarea fermierilor cu fertilizanți”;

- Prin altă platformă de dialog, printr-un program de urgență al FAO, au fost distribuiți fertilizanți și semințe în anumite zone ale țării pentru cca 1224 de fermieri și gospodării, ce gestionează suprafețe de până la 10 ha. Suportul total și continuu are o valoare estimată la cca 3 mil de USD;

- Un efect indirect a avut și reglementarea licențierii importului pentru cereale și oleaginoase, astfel pentru oleaginoase (floarea-soarelui) prețul pe intern s-a stabilizat și a revenit la 7,4 lei/kg la procesator și 7,7 lei/kg zona sudică de frontieră (TVA inclus). Prețul de comercializare a semințelor de floarea-soarelui documentat de MAIA varia de la 6,3 lei/kg la 7,2 lei/kg. Prețul la grâu alimentară a indicat și el o creștere. Astfel, la 28 noiembrie acesta varia între 2,4 – 3,0 lei/kg, la zi acesta variază de la 2,6 la 3,4 lei/kg. Porumbul nu a manifestat variații semnificative ale prețurilor,

ci doar o ușoară tendință de creștere de la 2,2- 2,95 lei/kg la începutul lunii februarie la 2,4 – 3,05 lei/kg la ziua de azi.